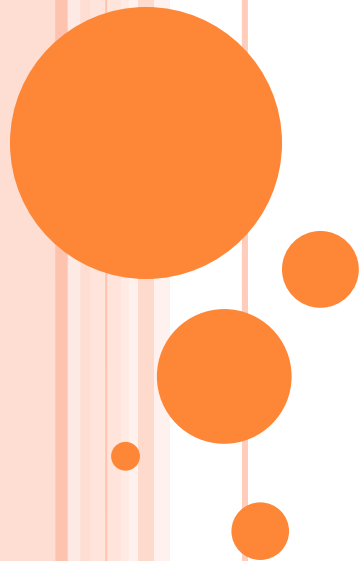

Natuur en ruimte

Boerema &
Van den Brink B.V.
juridisch en ecologisch adviseurs Natuur en Leefomgeving

Hoe verder als de PAS onderuit gaat?

- 1. Introductie en scope van dit verhaal**
- 2. Terug naar de tekentafel?**
- 3. Welke keuze maken wij?**
- 4. Mogelijkheden**
- 5. Afronding**

Hoe verder als de PAS onderuit gaat?

1. Introductie en scope van dit verhaal

Geen analyse van praktische juridische gevolgen van evt. vernietiging van de PAS

(Gevolgen voor verleende vergunningen, meldingen, intrekking besluiten, Europeesrechtelijke gevolgtrekkingen....)

Hoe moeten we op metaniveau verder na de PAS: welke keuzes / alternatieven liggen voor de hand?

Er was eens...

VMR 25 maart 1993 'Gedoogrecht(spraak)'

De milieu-activist Boerema....

**- Waarom 'gedogen' niet zou moeten
mogen...**

**Leermeesters: Milieurecht dient ter
bescherming van natuur en milieu, onze
leefomgeving, behoud van biodiversiteit....**

- Drs. V. Jurgens, SNM;**
- Mr. Karel van der Zwiep, LVBW;**
- Prof. mr. C. Lambers, RUG.**

VMR 28 juni 2017, “PAS op de plaats”

- Natuurbeschermingsrecht anno 2017 ?
- Verregaande juridisering en detaillering
- (Minimale) nakoming van Europese en internationale afspraken
- Maximale rek in afweging zoeken t.b.v. vervulling maatschappelijke wensen
- ‘Integraal denken’ (Omgevingswet..)

The Dutch way: het poldermodel...

Wij maken geen keuzes: wij combineren zoveel mogelijk wensen en breien dat tot een compromis, ten dienste van de 'oude economie' ...

PAS past naadloos in deze 'mode'

PAS = Programmatische Aanpak Stikstof, gebieds- en sectoroverstijgend, integraal programma

Doel: Natuurdoelen verwezenlijken, economische ontwikkelingen mogelijk maken

PAS = compromismodel: dient economie en ecologie, maar vooral economie (vergunningverlening mogelijk maken)

- Premisse PAS is dat de stikstofdepositie blijvend daalt, de natuurkwaliteit niet verslechtert, minimaal herstel daarvan op termijn mogelijk blijft

Maar...

PBL 2016, 'geen daling ammoniakconcentratie sinds 2000...'

Bobbink (B-ware) 2017: Sinds 2004 geen meetbare daling van stikstofdepositie...

- Natuurkwaliteit verslechtert nog steeds, kalkgebrek vogels, eikenbossen verslechteren (Van den Burg, (Biosphere), 2017)
- Geen zicht op daling van depositie...

...Uitvoeren van natuurmaatregelen is bij gelijkblijvende ADW onvoldoende voor herstel biodiversiteit...

Bobbink, Van den Berg e.a., 2015, B-ware, UvA, St. Bargerveen, Onderzoekcentrum B-WARE, Nijmegen, 2015. Rapportnummer: 2014-62

2. Terug naar de tekentafel

Analyse: wat is het probleem?

- De te hoge ADW!

Keuze maken: Stikstofdeken dunner maken, of economie laten groeien?

Geen 'twee ruggen uit één varken willen snijden...'

3. Welke keuze maken wij?

Stellen we de **economie** voorop:

- Duitse systeem toepassen? Zie ook ABRvS van 26 april 2014, Kolencentrale Eemshaven, ECLI:NL:RVS:2014:1312

Duitse methodiek is, volgens ABRvS, toelaatbaar voor effectbepaling stikstofdepositie van Nederlandse activiteit op Duits N2000 gebied, dus waarom niet in Nederland?

3. Mogelijkheid

- Abschneidecriterium van 0,1 mol/ha/jr (7 mol/ha/jr)
- Vervolgstap: toename minder dan 3% van de KDW = toename in NIBM
- Soms nog oppervlaktedrempel

(Significantiegrens in discussie zie: Obvwg Ndrrhein-Wstphln, 16 juni 2016, (zknr 8 D 99/13.AK, ECLI:DE:OVGNRW:2016:0616.8D99. 13AK.00)

Hoe moet Habitatrichtlijn worden toegepast?

Stelling:

- De Europese Commissie moet een Guidance maken over de beoordeling van stikstofdeposities in relatie tot de toepassing van artikel 6 van de Habitatrichtlijn

3. Welke keuze maken wij?

Stellen we de **ecologie** voorop: dan daadwerkelijk realiseren van een daling stikstofdepositie door:

- Een National Emission Ceiling of NEC-plafond (NEC-richtlijn) voor stikstof;
- Scherpere NEC doelen voor ammoniak stellen;
- Zo mogelijk Klimaatverandering (CO₂ aanpak) en Stikstofaanpak bundelen;

4. Mogelijkheden

- Best beschikbare technieken stikstof en CO₂ reductie doen toepassen;
- Salderen herinvoeren als maatregel voor deposities van minimaal 1 mol/ha/jr, met 'afromen' van deel van de depositie;
- Voor geringere deposities gestaffelde bijdrage aan fonds voor natuurherstelmaatregelen;
- Innovatie en groene technologie stimuleren

4. Mogelijkheden

- Piekbelasters (binnen straal van kilometer rond gevoelige habitats) weghalen;
- Verkleining veestapel (dierrechten invoeren);
- Enkel grondgebonden veehouderij toestaan;
- Natuurmaatregelen uitvoeren en intensiveren

Afronding

Stelling 2:

-Saldering (met 'afkomen' van deel depositierechten) is een adequatere manier om te komen tot een aanpak van de stikstofproblematiek dan de PAS

Boerema & Van den Brink B.V.

juridisch en ecologisch adviseurs Natuur en Leefomgeving

